

**B
B**

**NOVI
MAGAZIN**

13. IV 2017.

ISSN 2217-5628

BROJ 311

MAGAZIN

Tema broja

**Zašto Mađarska
ruši slobodne
univerzitet
i Soroša**

Milan Milenković

**Zdravstvo
je težak
bolesnik**

**Branislav
Dimitrijević**

**Jugonostalgija
je odgovor
na vulgarni
revizionizam**

Dragan Šutanovac, predsednik DS

**I NA NOVIM
IZBORIMA DS
I JANKOVIĆ**

Sećanja na odrastanje

Monodrama 887
Roberta Lapaža na
sceni bruklinškog
pozorišta BAM ili priča
o detinjstvu i memoriji

Piše: Marija Šajkaš

Da li su naša sećanja uvek romansirana stvarnost, koliko nas snažni utisci iz detinjstva oblikuju i kako će nas pamtili pokolenja, neka su od centralnih umetničkih pitanja predstave 887 kanadskog reditelja Roberta Lapaža, koju je njujorška publika imala prilike da vidi krajem prošlog meseca u bruklinškom pozorištu BAM.

Na scenu sa koje zavesa još nije podignuta, dakle, naizgled pre početka predstave izašao je lično Robert Lapaž i publiku podsetio da treba da utiša mobilne telefone. Nakon toga je usledio kratak komentar o tome šta sve može da se čuva u današnjim, pametnim telefonima, što je ponukalo Lapaža da sa publikom podeli informaciju kako nikako ne uspeva da zapamti čitav tekst poznate kanadske pesme *Govori belački*, što ga je, posredstvom slobodnih asocijacija, dovelo do priče o frankofonskom Montrealu u kojem je odrastao, uz oca čija je jedina prednost nad mnogim drugim vozačima taksija bila u tome što je uz francuski odlično govorio i engleski jezik.

Monodrama 887, čiji je naslov zapravo broj zgrade na *Mari aveniji* u Montrealu, u kojoj je Lapaž odrastao, koncipirana je tako da se na sceni smenjuju uspomene na detinjstvo sa piščevim pokušajem da utvrdi šta je to memorija – fotografije u telefonu, ostavljena kao poruka na telefonskoj sekretarici, zapisana na magnetofonskoj traci ili kao umrlica koja mu je posvećena za života i koju će novine objaviti na dan njegove smrti.

Još na početku predstave saznajemo kako je Lapaž kao dečak voleo da se igra praznim kutijama. I od te polazne tačke, kutije nalik onoj za cipele, Lapaž kreira zgradu sa bro-

jem 887, kao i pojedinačne, male stanove u kojima oživljava svoje bivše komšije, dok nas naredni scenski obrt vraća u bližu prošlost u kojoj je, od iste te kutije, sad nastala Lapažova kuhinja...

Naslov pesme koju autor nikako ne uspeva da nauči napamet *Govori belački* odnosi se na povik upućen crnim robovima na Severnoameričkom kontinentu, kao i na osećaj frankofonske manjine koja je u Kvebeku 1970-ih, u vreme dok je Lapaž odrastao, morala da govori engleski jezik.

Bez obzira na to što Lapažov otac nikad nije bio kod kuće, što je s njima stanovala očeva majka koja je patila od senilnosti, što ga, zbog hroničnog siromaštva, nisu primili u privatnu, prestižnu školu iako je odlično uradio prijemni ispit i, na kraju, bez obzira na političke prilike u Montrealu 1970-ih, koje karakteriše pobuna na ulicama, kidnapovanje političkih protivnika i privremeno ograničavanje ljudskih prava, Lapažova sećanja na odrastanje su lirska, bezbrižna i u svojoj osnovi srećna. Reklo bi se upravo onakva da podari verovatno najvećeg kanadskog pozorišnog umetnika. Odnosno, tako je bar pisalo u fiktivnoj umrlici...

Naslov pesme *Govori belački* odnosi se na povik upućen crnim robovima na Severnoameričkom kontinentu, kao i na osećaj frankofonske manjine koja je u Kvebeku 1970-ih morala da govori engleski jezik